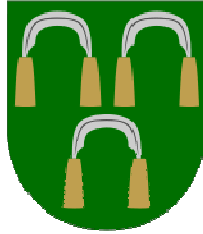

Ylikiiminki -2008

Kiiminki

Yli-li

Yleisurheilun pitäjätönnelun 100 vuotta

Perinteisen yleisurheilun pitäjätönnelun historia saavuttaa tänä kesänä 100 vuoden merkkipaalu. Vuonna 1913 on pidetty ensimmäinen ottelu ja kesän 2012 ottelussa sulkeuu satavuotinen otteluserjan historia. Juhlaottelun pitää järjestämisvuorossa oleva Kiiminki 15. heinäkuuta Kiimingin urheilukentällä.

Ensimmäisinä vuosikymmeninä kilpailut käytiin Ylikiimingin ja Kiimingin välisenä, mutta vuonna 1963 mukaan tuli kolmanneksi pitäjäksi Yli-li. Alkuvuosien kilpailut olivat raittiusseurojen välisiä, Ylikiimingistä raittiusseura Aamurusko II ja Kiimingistä raittiusseurat Koitto IV ja Uusi Aate. Tämän kilpailun alullepanijana ja ideoijana pidetään säilyneiden perimätietojen mukaan Eemeli Leskelää, joka oli kotoisin Ylikiimingin Joloskylältä. Säilyneiden muistiinpanojen mukaan vuonna 1914 lajit ovat olleet kuulantyyöntö, keihäänheitto molempien käsien yhteenlasketut tulokset, kolmiloikka ja 1500 metrin juoksu. Otteluhistorian aikana lajit ovat vaihdelleet kenttäolosuhteiden ja kunkin lajin harrastettavuuden mukaan. Päälajeina naisilla on ollut 100m, 800m, kuula, pituus ja 4x100m viesti sekä miehillä 100m, 800m, 3000m, kuula, keihäs, pituus ja ruotsalaisviesti. Välillä lajeina on ollut mm. kiekko, moukari, seiväs, 1500m, 5000m. Nykyvuosina mukaan on otettu myös nuorten ja veteraanien lajeja. Urheilijoiden määrä on kaksi per laji kustakin pitäjämästä. Kilpailusääntöjä on muokattu sadan vuoden aikana useaan kertaan senhetkisen tilanteen mukaan. Alkuaikoina suorituspaikat olivat hyvin vaatimattomat, koska varsinaiset yleisurheilukentät valmistuivat vasta 40- ja 50-luvulla ja nekin vaatimatonta tasoa. Ylikiimingissä kilpailupaikkoina olivat Vesalankylän raittiusseurantalon edusta ja läheinen maantie, Mäkelän veljesten pellot ja Marttilanharju kirkonkylällä. Kelvollinen urheilukenttä valmistui Ylikiiminkiin 1945. Kentän kunto on vaikeuttanut välillä kilpailun järjestämistä ja jäänyt jälkeen nykypäivän vaatimuksista. Niin sanottuun vanhaan aikaan urheilujen jälkeen oli aina läheisellä seurantalolla iltamat monipuolisen ohjelman kera.

Tämä urheilutapahtuma on kerännyt näistä kolmesta pitäjämästä parhaat yleisurheilijat kuluneen sadan vuoden aikana kampailemaan alueen yleisurheiluherruudesta. Monet kampaailut ovat olleet kiihkeitä ja esimerkiksi sadan metrin juoksun maaliintulojärjestys on ratkottu tiukoissa neuvotteluissa ja jälkipalaverissa. Tunnettu tarkkasilmäinen maaliintulo oli Ylikiimingin Leevi Marttila, joka ei sallinut pisteiden valumista naapurijoukkueille "vilunkipelillä". Kovan urheilumiehen auktoriteettia käyttäen hän ilmoitti maaliintulojärjestyksen ja tulokset kirjattiin sen mukaan, vaikka usein pientä protestihenkeä esiintyi naapurijoukkueissa. Kilpailijat ovat tulleet toisilleen tutuiksi ja näin on voitu laatia kilpailutakiikka oman joukkueen eduksi. Nämä kampaailut ovat synnyttäneet ystävyysuhteita urheilijoiden välillä ja lukuisat ovat ne tapaamiset myöhemminä vuosikymmeninä, joissa on muisteltu "vanhoja".

Pitäjätönnelun suuri arvo on siinä, että monella ylikiiminkiläisellä nuorella urheilu-uraa aloittaessaan on ollut tavoite päästä edustamaan Ylikiiminkiä pitäjätönneluun. Sitä kautta urheilijoita on noussut piirikunnalliselle -, kansalliselle - ja kansainvälisellekin tasolle. Toisaalta ottelussa ollut nuori on saanut alkusysäyksen liikuntaan, joka on jatkunut sitten läpi elämän. Joidenkin urheilijoiden edustustehtävät samaan aikaan on joskus pakostakin heikentänyt kilpailun tasoa. Tapahtumana pitäjätönnelu on tarjonnut ylikiiminkiläiselle yleisölle kovia kampaailuja ja mieliin painuvia urheilusuurituksia.

Monella ylikiiminkiläisellä yleisurheilijalla on pitkä sarja osallistumisia pitäjätönneluun, heitä ovat mm Reino Pelkonen, Reino ja Vilho Hiltunen, Pertti Isokangas, Esa Väänänen, Marja Runtti ja Lauri Meskus. Edustajista kestävyysjuoksija Janne Ukonmaanaho on edennyt pisimmälle saavuttaen 7 aikuisten suomenmestaruusmitalia (kolme kultaa) ja lukuisan määrän nuorten sarjoissa. Kesän 2012 pitäjätönnelusta tulee arvokas suomalaisen yleisurheiluhistoriaan kirjoitettava tapahtuma. Ylikiiminki tulee voimalla nuijamiehen, vaviskoon Kiimingin kenttä!

Juhani Ukonmaanaho